

แบบรายงานผลการพัฒนาความรู้ของข้าราชการ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๒
รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙ ตั้งแต่วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

ชื่อ-นามสกุล นางสาวสุวรรณี อาชีวะ ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

หน่วยงาน กลุ่ม/ฝ่าย/สพด./ศูนย์ ฝ่ายบริหารทั่วไป สถานีพัฒนาที่ดินตราด

หัวข้อการพัฒนา Digital Code of Merit

วิธีการพัฒนา การเรียนรู้ผ่านสื่อการเรียนการสอน e-Learning

วันที่พัฒนา ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สถานที่ สถานีพัฒนาที่ดินตราด

หน่วยงานที่จัดอบรม สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.)

วัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

๑. เพื่อให้เรียนรู้ความหมายของจริยธรรมในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
๒. เพื่อให้เรียนรู้การเข้าถึงข้อมูล Data Accessibility
๓. เพื่อให้เรียนรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์
๔. เพื่อให้เรียนรู้เกี่ยวกับแนวปฏิบัติในสังคมดิจิทัล (Digital Etiquette)

สรุปสาระสำคัญ

จริยธรรมในสังคมออนไลน์ (Digital Code of Merit)

๑. การนำเสนอข้อมูล ควรครอบคลุมใน ๔ ประเด็น ดังนี้

๑.๑ ความเป็นส่วนตัว (Privacy) คือการรักษาสิทธิในข้อมูลของตนเอง โดยข้อมูลเปิดเผยในที่สาธารณะจะต้องเป็นข้อมูลที่ตนยินยอมที่จะเปิดเผยเท่านั้น

๑.๒ ความถูกต้อง (Accuracy) ก่อนจะเผยแพร่ข้อมูลใดออกไป จะต้องมีการตรวจสอบความถูกต้องเสียก่อน

๑.๓ ความเป็นเจ้าของ (Property) ว่าด้วยกรรมสิทธิ์ในการถือครองทรัพย์สิน ทั้งในส่วนที่จับต้องได้ และจับต้องไม่ได้ เช่น ทรัพย์สินทางปัญญา

๑.๔ การเข้าถึงข้อมูล (Data Accessibility) คือการรักษาความปลอดภัยและการเข้าถึงความลับของข้อมูล

๒. มารยาทในการใช้อินเทอร์เน็ต ๑๐ ข้อ (Netiquette)

คือ จรรยาบรรณของการอยู่ร่วมกันในสังคมอินเทอร์เน็ตซึ่งไม่ต่างจากสังคมบนโลกแห่งความเป็นจริงที่จำเป็นต้องมีกฎกติกาสำหรับกำกับดูแลพฤติกรรมและปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก ในการใช้งานสื่อสังคมอินเทอร์เน็ตแต่ละคนควรคำนึงถึงมารยาท ดังต่อไปนี้

๒.๑ ไม่ใช้คอมพิวเตอร์ทำร้ายหรือละเมิดผู้อื่น : ห้ามโพสต์คำทอ กลั่นแกล้ง หรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย

๒.๒ ไม่รบกวนการทำงานของผู้อื่น : ไม่ส่งอีเมลขยะ (Spam) หรือไฟล์ที่มีไวรัสไปรบกวนผู้อื่น

๒.๓ ไม่สอดแนม แก้ไข หรือเปิดดูเพิ่มข้อมูลของผู้อื่น : เคารพความเป็นส่วนตัวและไม่แอบดูไฟล์ส่วนตัว

๒.๔ ไม่ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการโจรกรรมข้อมูลข่าวสาร : ห้ามแฮกหรือขโมยข้อมูล

๒.๕ ไม่ใช้คอมพิวเตอร์สร้างหลักฐานที่เป็นเท็จ : ไม่บิดเบือนข้อมูล หรือสร้างข่าวปลอม (Fake News)

๒.๖ ไม่คัดลอกโปรแกรมของผู้อื่นที่มีลิขสิทธิ์ : ห้ามละเมิดลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์

๒.๗ ไม่ละเมิดการใช้ทรัพยากรคอมพิวเตอร์โดยที่ตนเองไม่มีสิทธิ์ : ไม่ใช้สิทธิ์คนอื่นแอบเข้าสู่ระบบ

- ๒.๘ ไม่นำเอาผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน : เคารพลิขสิทธิ์ทางปัญญาโดยการอ้างอิงแหล่งที่มา
- ๒.๙ คำนึงถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นกับสังคม : ก่อนโพสต์หรือแชร์ ต้องคิดถึงผลกระทบต่อผู้อื่นและสังคม
- ๒.๑๐ ใช้คอมพิวเตอร์โดยเคารพกฎระเบียบ กติกา และมีมารยาท : ปฏิบัติตามข้อกำหนดของเว็บไซต์ และใช้ภาษาที่สุภาพ

การเอาใจใส่ผู้อื่น (Empathy) เป็นการปรับทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการรับรู้และเข้าใจพฤติกรรมที่แสดงออกในโลกอินเทอร์เน็ตของผู้อื่น และส่งเสริมจริยธรรมที่ดั่งงามเหมาะสมกับบริบทของสังคมและวัฒนธรรมไทย

๓. ๗ นิสัยที่ไม่ควรทำในกลุ่มไลน์

- ๓.๑ อ่านแล้วไม่ตอบ
- ๓.๒ ส่งข้อความเร็ว ๆ ก่อกวนผู้อื่น
- ๓.๓ นำความลับของคนอื่นไปเปิดเผย
- ๓.๔ พุดคุยเรื่องที่คนอื่นไม่รู้
- ๓.๕ แชร์ข่าวลือที่ไม่มีการตรวจสอบข้อเท็จจริง
- ๓.๖ ออกจากกลุ่มโดยไม่แจ้งเหตุผล
- ๓.๗ ส่งข้อความหรือสื่อบกพรอนาจาร

๔. ๑๐ พฤติกรรมของคนติดโซเชียลเน็ตเวิร์ค

การใช้งานโซเชียลเน็ตเวิร์คมากเกินไปจนเกิดอาการติดก่อให้เกิดผลเสียหลายอย่าง ทั้งที่เกิดกับสุขภาพทางกาย และความสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมของโลกแห่งความจริง เราสามารถประเมินตนเองว่ากำลังมีอาการติดโซเชียลเน็ตเวิร์ค หรือไม่จากพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนี้

- ๔.๑ ใส่ใจโทรศัพท์ทุกครั้งที่ได้ยินเสียงเตือน
- ๔.๒ กดไลค์ทุกเรื่อง
- ๔.๓ แชร์ทุกอย่างที่แชร์ได้
- ๔.๔ เช็กอินทุกอย่างก้าว
- ๔.๕ เช็กความเคลื่อนไหวในโลกโซเชียลเน็ตเวิร์คตลอดเวลา
- ๔.๖ ไม่เป็นอันทำอะไรหลังโพสต์ข้อความบนโซเชียลเน็ตเวิร์ค พะวงว่าจะได้รับการตอบรับว่าอย่างไร
- ๔.๗ โพสต์คำคมตลอดเวลา
- ๔.๘ โพสต์ภาพอาหารทุกมื้อ
- ๔.๙ เล่นเกมส์บนโซเชียลเน็ตเวิร์คตลอดเวลาที่ว่าง
- ๔.๑๐ ใช้โซเชียลเน็ตเวิร์คแทนโทรศัพท์และช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ

๕. การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber Bullying) คือการประทุษร้ายหรือทำให้ผู้อื่นอับอายผ่านการใช้อีเล็กทรอนิกส์ เพื่อแสดงความเป็นศัตรูหรือแสดงออกในแง่ลบต่ออีกฝ่าย

๕.๑ การกลั่นแกล้งทางไซเบอร์ (Cyber Bullying)

- ๕.๑.๑ บอกให้หยุดอย่างหนักแน่นและชัดเจน
- ๕.๑.๒ ถ้ารู้ว่าผู้ทำอยู่ที่ไหน อาจส่งจดหมายเตือนไปถึงบ้าน
- ๕.๑.๓ ถ้าเป็นคนรู้จัก อาจแจ้งอาจารย์ที่โรงเรียนให้ช่วยเหลือ
- ๕.๑.๔ รายงานพฤติกรรมต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ
- ๕.๑.๕ รายงานไปยังหน่วยงานที่ดูแลความเรียบร้อยของโลกออนไลน์หรือบริษัทที่ให้บริการ
- ๕.๑.๖ บันทึกข้อความเก็บไว้เป็นหลักฐาน
- ๕.๑.๗ บล็อกไม่ให้รับข้อความจากคนนั้น

๕.๒ พฤติกรรม Cyber Bullying ที่พบบ่อย

๕.๒.๑ ต่ำทอ ให้อารมณ์ร้าย ด้วยถ้อยคำหยาบคาย

๕.๒.๒ แบล็คเมล์

๕.๒.๓ คุกคามทางเพศออนไลน์

๕.๒.๔ หลอกลวง

๕.๒.๕ แอบอ้างตัวตนของคนอื่น

๕.๒.๖ สร้างกลุ่มใน Social Network เพื่อโจมตีโดยเฉพาะ

๖. การเผยแพร่ข้อมูลบนโลกออนไลน์

การเผยแพร่ข้อมูลส่วนตัว ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมที่ทำหรือสถานที่ที่อยู่ อาจมีผู้ไม่หวังดีเก็บข้อมูลเหล่านี้ มาทำร้ายผู้โพสต์ภายหลังได้ โดยเฉพาะหากเป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เจ้าหน้าที่สามารถติดตามมารับผิดได้ เนื่องจากข้อมูลที่ถูกแชร์บนโลกไซเบอร์จะสามารถย้อนกลับไปหาผู้แชร์ได้เสมอ ดังนั้นผู้ใช้จะต้องระมัดระวังในการแชร์ข้อมูลต่าง ๆ ไม่ควรแชร์ข้อมูลส่วนตัว ข้อมูลไม่เหมาะสม หรือข้อมูลที่ไม่แน่ใจว่าเป็นความจริง เมื่อเห็นข้อมูลใด ๆ ก่อนตัดสินใจส่งต่อข้อมูลให้พิจารณาข้อมูลในปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

๖.๑ Who ใครเป็นผู้แชร์ข้อมูล สามารถเชื่อถือใจได้แค่ไหน

๖.๒ What เป็นเรื่องที่ถูกต้องหรือไม่

๖.๓ When/Where กาลเทศะและความทันสมัยของข้อมูล

๖.๔ Why ในการเผยแพร่ข้อมูลนั้นใครคือผู้ได้ประโยชน์

๖.๕ How วิธีการเผยแพร่ข้อมูลเป็นอย่างไร ยิ่งเป็นวิธีที่เน้นกระตุ้นความรู้สึกยิ่งน่าสงสัย

๗. การรักษาความเป็นส่วนตัว (Privacy) เพื่อป้องกันมิให้ผู้อื่นเข้าถึงข้อมูลส่วนตัว ควรปฏิบัติดังนี้

๗.๑ สังเกตก่อนคลิก ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ วิดีโอ รูปภาพ เพื่อให้แน่ใจว่าไม่ได้ลิงค์ต่อไปยังเพจที่ไม่ปลอดภัย

๗.๒ ใช้การพิมพ์ URL แทนการคลิกลิงค์ที่ถูกส่งมา

๗.๓ ไม่ควรตั้งรหัสที่สามารถเดาได้ง่าย เช่น ๑๒๓๔๕๖

๗.๔ ไม่ตั้งชื่อผู้ใช้หรือรหัสผ่านเหมือนกันทุกบัญชี

๗.๕ ออกจากระบบทุกครั้งหลังเลิกงาน

๗.๖ ติดตั้งระบบป้องกันไวรัสและ Update สม่าเสมอ

การออกแบบรหัสผ่าน

- รหัสผ่านแบบที่ไม่ควรใช้

๑. ใช้รหัสผ่านเดียวกันกับทุกโปรแกรม

๒. รหัสผ่านที่คาดเดาง่าย เช่น ๑๒๓๔๕๖

๓. ใช้ข้อมูลบุคคลเป็นรหัสผ่าน เช่น วันเดือนปีเกิด หมายเลขโทรศัพท์

๔. ใช้คำที่มีความหมายในพจนานุกรม

๕. ใช้เฉพาะตัวอักษรอย่างเดียว

๖. ใช้รหัสผ่านเดิมไม่เคยเปลี่ยนแปลง

- เวลาที่ใช้ในการถอดรหัสผ่าน

มีผู้ทำการวิจัยและประมาณระยะเวลาที่จะต้องใช้ในการถอดรหัสผ่านไว้ดังนี้

๑. หากตั้งรหัสผ่านความยาว ๖ ตัวอักษรโดยใช้เฉพาะอักษรตัวพิมพ์เล็กเช่น darren จะใช้เวลาถอดรหัส ประมาณ ๕ นาที

๒. หากตั้งรหัสผ่านความยาว ๗ ตัวอักษรโดยใช้อักษรตัวพิมพ์เล็ก ตัวพิมพ์ใหญ่ และตัวเลข เช่น Landmrz จะใช้เวลาถอดรหัสประมาณ ๑ เดือนครึ่ง

๓. หากตั้งรหัสผ่านความยาว ๘ ตัวอักษรโดยใช้อักษรตัวพิมพ์เล็ก ตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวเลข และอักขระพิเศษ เช่น B๓nr&sdA จะใช้เวลาถอดรหัสประมาณ ๒๒๙ ปี
- รหัสผ่านที่ดี
 ๑. มีความยาวอย่างน้อย ๗ ตัวอักษร
 ๒. ประกอบด้วยอักษรตัวพิมพ์ใหญ่ ตัวพิมพ์เล็ก ตัวเลข สัญลักษณ์พิเศษ
 ๓. ใช้สัญลักษณ์อย่างน้อย ๑ ตัว

๘. การแสดงออกทางอารมณ์บนสังคมดิจิทัล (Emotional Expression on Digital Social Media) ในการแสดงความรู้สึกผ่านทาง Social Media มีข้อควรคำนึงดังนี้

- ๘.๑ ต้องตรวจสอบข้อมูลให้รอบด้านว่าเรื่องนั้นมีความน่าเชื่อถือเพียงใด
- ๘.๒ พึงระลึกละเมอว่าสิ่งที่โพสต์ลง Social Media จะกลายเป็นข้อมูลสาธารณะที่เราควบคุมไม่ได้

การแสดงออกทางอารมณ์บนสังคมดิจิทัล (Emotional Expression on Digital Social Media) มี ๕ กรอบความคิดเพื่อรู้เท่าทันสื่อใหม่ ดังนี้

๑. Space : เรากำลังอยู่ในพื้นที่ส่วนตัวหรือพื้นที่สาธารณะ
๒. Time : เราใช้เวลากับมันอย่างไร ใช้เวลากับมันมากเกินไปหรือไม่ กระทบกับการใช้เวลาในโลกจริงอย่างไร
๓. Social : เราสร้างผลกระทบทางสังคมอย่างไรบ้าง
๔. Reality : เราอยู่ในโลกเสมือนจริงอย่างไรและมีผลกระทบต่อโลกจริงแค่ไหน
๕. Self : เราสร้าง/มีตัวตนอย่างไรในโลกเสมือนจริง

๙. อันตรายบนโลกอินเทอร์เน็ต (Dangerous Online) ๖ ข้อควรระวังในการใช้งานอินเทอร์เน็ต

๑. ไม่บอกข้อมูลส่วนตัว
๒. หากพบภาพหรือข้อความไม่เหมาะสม ให้แจ้งผู้ปกครอง
๓. ไม่ควรพบบุคคลที่รู้จักบนอินเทอร์เน็ต
๔. ไม่ส่งรูปหรือข้อมูลของตนเองให้กับคนที่รู้จักบนอินเทอร์เน็ต
๕. ไม่ตอบคำถามหรือสื่อข้อความหยาบคาย
๖. เคารพข้อตกลงในการใช้งาน

๑๐. Cyber Stalking

คือ การส่องหรือแอบติดตามชีวิตและการเคลื่อนไหวของบุคคลใดบุคคลหนึ่งบนโลก Social โดยไม่ให้อีกฝ่ายรู้ พฤติกรรมลักษณะนี้เป็นการสะท้อนปัญหาทางสุขภาพจิตและอาจผิดกฎหมาย โดยนักจิตวิทยาาระบุว่า Cyber Stalking แตกต่างจากการค้นหาข้อมูลของคนที่เราสนใจตรงที่ Cyber Stalking เป็นพฤติกรรมที่ทำต่อเนื่องกันอย่างไม่ลดละ และผู้ตกเป็นเป้ารู้สึกกลัวและเครียดได้ บางคนเมื่อติดตามแล้วมีพฤติกรรมเลียนแบบบุคคลที่เป็นเป้าหมาย พยายามใช้ชีวิตแบบเดียวกันกับเป้าหมาย จนอาจก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับตนเอง เช่น ชื้อของราคาแพงเลียนแบบดาราดาราจนมีปัญหาทางการเงิน

ประโยชน์ที่ได้รับจากการพัฒนาความรู้

๑. เข้าใจจริยธรรมดิจิทัล: เรียนรู้ความหมายและมารยาทที่ควรรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ, การสื่อสารในสังคมออนไลน์ และการปฏิบัติตน (Digital Etiquette)
๒. ป้องกันข้อผิดพลาดทางกฎหมาย: เข้าใจหลักการเกี่ยวกับพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิ์ผู้อื่น
๓. การเข้าถึงข้อมูลอย่างถูกต้อง: รู้วิธีการเข้าถึง (Data Accessibility) ข้อมูลที่ถูกต้องและปลอดภัย
๔. ความมั่นคงปลอดภัย: เรียนรู้ภัยคุกคามทางไซเบอร์และแนวทางป้องกันตนเองจากการใช้งานอินเทอร์เน็ต

๕. สร้างภาพลักษณ์ที่ดี: ช่วยให้เราสามารถสร้างสื่อหรือเผยแพร่ข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ทั้งต่อตนเองและองค์กร

(ลงนาม) 

(นางสาวสุวรรณี อาชีวะ)

ตำแหน่ง เจ้าพนักงานธุรการชำนาญงาน

(ลงนาม) 

(นางสาวอุบลรัตน์ บัวเพื่อน)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานีพัฒนาที่ดินตราด